dS De Standaard

dS WOENSDAG 22 NOVEMBER 2017 - OPINIES

(https://dsocdn.akamaized.net/Assets/Images_Upload/2017/11/22/ed042226-ceea-11e7-aa74-5d7288672ccf.jpg?width=1152&format=jpg)

Om volledig te kunnen overschakelen op bio zou vee alleen afval mogen eten, zoals deze spilvarkens. © Fred Debrock

Is 100 procent bio wel wenselijk?

Dieter De Cleene vraagt zich allang niet meer af of we met een volledig biologische landbouw de wereld kunnen voeden. Want het is de verkeerde vraag.

Kunnen we de wereld voeden met alleen maar biolandbouw? Het is een vaak terugkerende vraag, maar de verkeerde. De vraag 'Is 100 procent bio haalbaar?' *(DS 20 no-*

DIETER DE CLEENE

Wie? Redacteur bij Eos Magazine.
Wat? We moeten vooral proberen zo efficiënt en zo duurzaam mogelijk voedsel te produceren. Sommige dogma's uit de biolandbouw staan dat in de weg.

vember) (http://www.standaard.be /cnt/dmf20171119_03196058) impliceert dat zo veel mogelijk biolandbouw iets is dat we moeten nastreven. Een interessantere vraag is: hoe voeden we de wereld op een zo duurzaam mogelijke manier?

Het antwoord op die verkeerde vraag is 'ja', volgens de nieuwe, geciteerde Zwitserse studie. Alhoewel, het is maar hoe je het bekijkt. Een hectare biolandbouwgrond brengt gemiddeld een kwart minder op. Dus is er om eenzelfde hoeveelheid voedsel te produceren meer land nodig. En er blijft al zo weinig natuur over. Gewoon omschakelen naar bio zonder meer is volgens de Zwitsers niet haalbaar.

Maar een groot deel van de huidige landbouwgrond staat ten dienste van de veeteelt. Een derde van ons graan voeren we aan vee. Daarnaast gaat 30 tot 40 procent van de oogst ergens tussen veld en vork verloren. Om een volledige omschakeling mogelijk te maken zonder extra land in te palmen, moet de verspilling met de helft omlaag en mogen we geen veevoer meer telen. Met afval en gras kunnen we slechts een klein veestapeltje houden, en dus zouden we drastisch – grofweg twee derde – minder vlees en zuivel moeten eten. Geen zinnig mens zal betwisten dat minder verspillen en meer plantaardig eten nuttige maatregelen zijn, maar over de haalbaarheid ervan zijn de meningen verdeeld.

> Verschillende in de biolandbouw toegestane middelen breken trager af, zijn giftiger en schadelijker voor nuttige insecten dan bijvoorbeeld glyfosaat

Dan is het een kwestie van framing. Je kunt beklemtonen – zoals de biosector doet – dat 'bio de wereld kan voeden' en ervan uitgaan dat het wel los loopt met die voorwaarden. Wie de biolandbouw een minder warm hart toedraagt, kan in de studie evengoed een bewijs zien dat het wel erg lastig wordt om bio op te schalen. Iedereen blij.

Het duivelse Monsanto

Zoals landbouwingenieur Olivier Honnay eerder al aankaartte *(DS 18 januari) (http://www.standaard.be /cnt/dmf20170123_02691407)*, is het niet zo vanzelfsprekend dat

meer bio beter is. Om te beginnen is er de impact op de biodiversiteit. Die is doorgaans meer gebaat bij een scheiding tussen landbouw en natuur dan bij pogingen om beide te verenigen door biologisch te boeren. De soortenrijkdom is op bio-akkerbouwbedrijven weliswaar iets hoger, maar slechts een schijntje van die in natuurgebied. Als we er zouden in slagen onze vleesverslaving en verspilzucht te temperen, waarom dan niet de vrijgekomen grond teruggeven aan de natuur in plaats van aan de biolandbouw?

Daarnaast garanderen de regels waaraan boeren zich moeten houden om het biolabel te krijgen, niet automatisch het meest milieuvriendelijke resultaat. Bioboeren gebruiken geen chemische pesticiden, wel natuurlijke middelen. Maar natuurlijk is niet per definitie beter of onschadelijk. Verschillende in de biolandbouw toegestane middelen breken trager af, zijn giftiger en schadelijker voor nuttige insecten dan sommige chemische producten, zoals het verguisde glyfosaat. Maar ze worden niet geproduceerd door het duivelse Monsanto, en dus kraait er geen biologische haan naar.

De biolandbouw laat geen ggo's toe. Terwijl die niet per se onverzoenbaar zijn met een duurzame landbouw. Sommige genetisch gemanipuleerde gewassen produceren dankzij een gen uit een bacterie een stof die schadelijke rupsen doodt. Dezelfde stof mag je als biologische pesticide op het gewas spuiten. Maar als de plant die stof zelf maakt, mag het niet. In Engeland werken wetenschappers aan genetisch gemanipuleerd graan dat geuren afgeeft die bladluizen afschrikken. Ecologische plaagbestrijding in een biotechnologisch jasje. Mag niet, want een ggo.

Bioboeren gebruiken geen kunstmest, maar dierlijke mest en compost. Daar valt iets voor te zeggen, want het is goed voor de bodemkwaliteit en de productie van kunstmest vraagt veel energie. Maar met kunstmest is het makkelijker om bemesting op de noden van een gewas af te stemmen. Daardoor komt er in de biolandbouw soms net meer, en niet minder stikstof in het milieu terecht.

Kortom: de bio-aanpak is niet altijd en overal de beste.

Dogma's

Biolandbouw kan op sommige plaatsen een goede keuze zijn en een voorbeeld voor de gangbare landbouw, die vaak te kwistig is met kunstmest en pesticiden. De zorg voor de bodemkwaliteit verdient navolging, net als de nadruk op preventie van ziektes en plagen, om gebruik van pesticiden zoveel mogelijk te beperken. Methodes uit de biolandbouw kunnen de klassieke landbouw verduurzamen, zonder dat

we die volledig in het rigide biokeurslijf moeten wringen.

Hoe voeden we de wereld op een zo duurzaam mogelijk manier? Volgens een eerder dit jaar gepubliceerde overzichtsstudie naar de impact van verschillende landbouwsystemen en voedingspatronen, zijn twee zaken van fundamenteel belang. En die twee zaken zetten meer zoden aan de dijk dan meer bio.

Het eerste is dat we meer plantaardig gaan eten. Het tweede is zo efficiënt mogelijk produceren: zo veel mogelijk voedsel met zo weinig mogelijk meststoffen en pesticiden. Hoe doen we dat? Door dogma's te laten varen. Door niet te streven naar 100 procent bio, maar naar een systeem dat het beste van beide werelden combineert.

LEES MEER

23/11/2017 | 'Sommige middelen in biolandbouw zijn schadelijker dan glyfosaat' (http://www.standaard.be/cnt/dmf20171122_03202587)

20/11/2017 | Is 100 procent bio haalbaar? (http://www.standaard.be/cnt/dmf20171119_03196058)

09/11/2017 | Laat Europa zich chanteren door Monsanto? (http://www.standaard.be/cnt/dmf20171108_03177260)

08/11/2017 | 'Een kip die zich niet goed voelt, legt amper eieren' (http://www.standaard.be/cnt/dmf20171107_03175416)

07/11/2017 | 'Gewone scharrelkippen hoeven niet buiten te lopen' (http://www.standaard.be/cnt/dmf20171107_03174119)